

Warszawa, dnia 13 maja 2014 r.

Poz. 599

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA ZDROWIA**

z dnia 27 lutego 2014 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 i Nr 232, poz. 1378) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 179, poz. 1854), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 18, poz. 113);
- 2) rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 stycznia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 22, poz. 127);
- 3) rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 170, poz. 1148);
- 4) rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 4 stycznia 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. poz. 64).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje:

- 1) § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 18, poz. 113), które stanowią:

„§ 2. Zakłady psychiatryczne, o których mowa w:

- 1) załączniku nr 1 do rozporządzenia w lp. 2, 3, 4, 6, 7, 11, 16, 17, 19, 21, 22, 25, 28, 29, 30, 31 i 33, dostosują się do wymogów rozporządzenia do dnia 31 marca 2007 r.;

- 2) załączniku nr 2 do rozporządzenia:
  - a) w lp. 2, 6, 7, 10 i 20, dostosują się do wymogów rozporządzenia do dnia 31 marca 2007 r.,
  - b) w lp. 4 i 13–15, dostosują się do wymogów rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2007 r.,
  - c) w lp. 11, 12 i 16–19, dostosują się do wymogów rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2008 r.;
- 3) załączniku nr 3 do rozporządzenia:
  - a) w lp. 2, dostosują się do wymogów rozporządzenia do dnia 31 marca 2007 r.,
  - b) w lp. 3, dostosują się do wymogów rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2007 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 2) § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 stycznia 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 22, poz. 127), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 3) § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 170, poz. 1148), które stanowią:

„§ 2. Zakłady psychiatryczne i zakład leczenia odwykowego, o których mowa w:

- 1) załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia w lp. 12, 19, 20 i 23,
- 2) załączniku nr 4 do niniejszego rozporządzenia w lp. 3

– dostosują liczbę łóżek do wartości określonych w tych załącznikach w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 4) § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 stycznia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. poz. 64), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 1 pkt 3 lit. d w zakresie lp. 17, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2013 r.”.

Minister Zdrowia: *B.A. Artukowicz*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Zdrowia
z dnia 27 lutego 2014 r. (poz. 599)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia 10 sierpnia 2004 r.

w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających

Na podstawie art. 201 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz i pojemność zakładów psychiatrycznych przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających związanych z umieszczeniem sprawcy w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym, w odniesieniu do zakładów dysponujących warunkami:
  - a) podstawowego zabezpieczenia – stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
  - b) wzmocnionego zabezpieczenia – stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia,
  - c) maksymalnego zabezpieczenia – stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 2) wykaz i pojemność zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających związanych z umieszczeniem w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego – stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 3)³⁾ warunki zabezpieczenia zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających;
- 4) skład, tryb powoływania i zadania komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających;
- 5) regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania środków zabezpieczających.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) zakładzie psychiatrycznym – należy przez to rozumieć także:
  - a) oddział psychiatryczny w szpitalu psychiatrycznym i szpitalu ogólnym,
  - b) klinikę państwowej uczelni medycznej lub innej państwowej uczelni, której podstawowe jednostki organizacyjne prowadzą działalność w dziedzinie nauk medycznych, lub zakładu opieki zdrowotnej jednostki badawczo-rozwojowej realizującej cele, o których mowa w *art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej* (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.⁴⁾)⁵⁾,
  - c) regionalny ośrodek psychiatrii sądowej;

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 248, poz. 1495 i Nr 284, poz. 1672).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 287.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 170, poz. 1148), które weszło w życie z dniem 17 października 2010 r.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 123, poz. 849, Nr 166, poz. 1172, Nr 176, poz. 1240 i Nr 181, poz. 1290, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 234, poz. 1570, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 76, poz. 641, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1707, z 2010 r. Nr 96, poz. 620, Nr 107, poz. 679 i Nr 230, poz. 1507 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235.

⁵⁾ Ustawa utraciła moc na podstawie art. 220 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2011 r.

- 2) zakładzie leczenia odwykowego – należy przez to rozumieć także:
  - a) oddział odwykowy w ośrodku leczenia odwykowego,
  - b) oddział odwykowy w szpitalu psychiatrycznym.

§ 3. Zakłady psychiatryczne dysponujące warunkami podstawowego zabezpieczenia:

- 1) zapewniają stały nadzór nad sprawcami przebywającymi w zakładzie;
- 2) posiadają drzwi i okna wyposażone w urządzenia uniemożliwiające sprawcom samowolne opuszczenie zakładu.

§ 4. 1. Zakłady psychiatryczne dysponujące warunkami wzmocnionego zabezpieczenia spełniają wymagania określone w § 3, a ponadto:

- 1) są wyposażone w:
  - a) system telewizji wewnętrznej umożliwiający obserwację drzwi wejściowych, okien zewnętrznych, sal ogólnych, izolatek oraz korytarzy,
  - b) elektroniczny system sygnalizujący niekontrolowane otwarcie drzwi i okien;
- 2) mają możliwość wydzielenia od 10-lóżkowych do 20-lóżkowych pododdziałów;
- 3) mają bezpośredni dostęp do ogrodzonego terenu rekreacyjnego;
- 4)⁶⁾ zapewniają stałą obecność personelu, w tym personelu ochrony, na terenie zakładu albo – w przypadku dysponowania warunkami wzmocnionego zabezpieczenia w części zakładu – w tej części zakładu, w godzinach dziennych (od godziny 7⁰⁰ do 22⁰⁰) w liczbie nie mniejszej niż 1/3 pojemności odpowiednio zakładu albo części zakładu i w godzinach nocnych (od godziny 22⁰⁰ do 7⁰⁰) w liczbie nie mniejszej niż 1/6 pojemności odpowiednio zakładu albo części zakładu.

2. Zakłady leczenia odwykowego spełniają wymagania przewidziane dla zakładów psychiatrycznych dysponujących warunkami wzmocnionego zabezpieczenia.

§ 5. Zakłady psychiatryczne dysponujące warunkami maksymalnego zabezpieczenia spełniają wymagania określone w § 3 i § 4 ust. 1, a ponadto:

- 1) dysponują systemem osobistych elektronicznych urządzeń alarmowych sygnalizujących zagrożenie, w które jest wyposażony personel;
- 2) są otoczone oświetlonym, nadzorowanym za pośrednictwem telewizji wewnętrznej, gładkim murem o wysokości co najmniej 5,5 metra lub dysponują innymi zabezpieczeniami o porównywalnej skuteczności, uniemożliwiającymi samowolne oddalenie się sprawcy;
- 3) zatrudniają personel w liczbie co najmniej dwu i półkrotnie większej niż pojemność zakładu, w tym personel sprawujący ochronę nad sprawcami czynów zabronionych w liczbie nie mniejszej niż jedna trzecia pojemności zakładu.

§ 6. 1. W skład komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, zwanej dalej „Komisją”, wchodzi przedstawiciele:

- 1) ministra właściwego do spraw zdrowia – 2 osoby;
- 2) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie – 2 osoby;
- 3) Sekcji Psychiatrii Sądowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – 1 osoba;
- 4) Regionalnych Ośrodków Psychiatrii Sądowej – 3 osoby;
- 5) szpitala psychiatrycznego, w którym wykonywany jest środek zabezpieczający, wskazanego przez Komisję Szpitalnictwa Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego – 1 osoba.

2. Członków Komisji, w tym przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza, powołuje na okres 5 lat minister właściwy do spraw zdrowia.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 stycznia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. poz. 64), które weszło w życie z dniem 31 stycznia 2013 r.

§ 7. Do zadań Komisji należy:

- 1) analiza dostępnej dokumentacji;
- 2) wydawanie opinii dla właściwych sądów lub innych uprawnionych instytucji w sprawie przyjmowania, wypisywania lub przenoszenia sprawców, wobec których orzeczono wykonywanie środka zabezpieczającego w zakładach psychiatrycznych i zakładach leczenia odwykowego;
- 3) wizytacja i ocena zakładów dysponujących warunkami podstawowego, wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia, w których realizowany jest środek zabezpieczający;
- 4)⁷⁾ analiza informacji o liczbie dostępnych miejsc w zakładach psychiatrycznych i zakładach leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających.

§ 8. 1.⁸⁾ Komisja w opinii, o której mowa w § 7 pkt 2, wskazując miejsce wykonywania środka zabezpieczającego, uwzględnia:⁹⁾

- 1) rodzaj czynów zabronionych, których dopuścił się sprawca w przeszłości;
- 2) rodzaj, częstość i skutki zachowań agresywnych lub ucieczkowych w przeszłości;
- 3) aktualny stan zdrowia psychicznego i fizycznego oraz choroby współistniejące;
- 4) uzależnienie od alkoholu lub innego środka odurzającego;
- 5) związek pomiędzy zaburzeniami psychicznymi a zachowaniami niebezpiecznymi;
- 6) ogólną sprawność fizyczną;
- 7) szczególne wskazania do postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i resocjalizacyjnego;
- 8) przebieg i wyniki dotychczasowego leczenia, rehabilitacji i resocjalizacji.

2.¹⁰⁾ Opinię, o której mowa w § 7 pkt 2, Komisja wydaje w terminie 21 dni od dnia wpłynięcia wniosku.

§ 8a.¹¹⁾ W przypadku braku wolnych miejsc w zakładzie psychiatrycznym lub zakładzie leczenia odwykowego właściwym ze względu na obszar działania według miejsca zamieszkania sprawcy, Komisja może wskazać jako miejsce wykonywania środka zabezpieczającego inny zakład psychiatryczny lub zakład leczenia odwykowego dysponujący odpowiednimi warunkami zabezpieczenia.

§ 9.¹²⁾ Kierownik zakładu psychiatrycznego lub zakładu leczenia odwykowego zawiadamia właściwy sąd oraz Komisję o przyjęciu sprawcy w celu wykonania środka zabezpieczającego. O wypisaniu sprawcy kierownik zakładu zawiadamia Komisję.

§ 10. 1. Sprawca skierowany do zakładu o podstawowym zabezpieczeniu jest umieszczany w oddziale psychiatrycznym ogólnym zgodnie z zasadą kierowania pacjentów do oddziałów obowiązującą w danym zakładzie.

2. Sprawca przebywający w zakładzie jest zobowiązany do przestrzegania regulaminu organizacyjno-porządkowego obowiązującego w danym zakładzie.

3. Regulamin organizacyjno-porządkowy dla zakładów dysponujących warunkami wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

4. W zakładach dysponujących warunkami podstawowego zabezpieczenia stosuje się przepisy regulaminu organizacyjno-porządkowego tego zakładu.

⁷⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

⁸⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

⁹⁾ Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 18, poz. 113), które weszło w życie z dniem 22 lutego 2007 r.

¹⁰⁾ Dodany przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

¹¹⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 9.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

§ 11. 1. W ramach postępowania ze sprawcami, w celu zapewnienia prawidłowego postępowania leczniczego, terapeutycznego, rehabilitacyjnego i resocjalizacyjnego, możliwe jest przenoszenie sprawców w trakcie wykonywania środka zabezpieczającego do zakładu psychiatrycznego lub odwykowego dysponującego odpowiednimi zabezpieczeniami oraz odpowiednimi możliwościami leczniczymi, terapeutycznymi, rehabilitacyjnymi i resocjalizacyjnymi.

2. Pobyt sprawcy w zakładzie psychiatrycznym dysponującym warunkami wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia nie powinien trwać dłużej, niż jest to konieczne dla zmniejszenia zagrożenia sprawcy dla otoczenia i jego skłonności do ucieczek.

§ 12. 1. Z wnioskiem o przeniesienie, o którym mowa w § 11 ust. 1, występuje do sądu kierownik zakładu, w którym sprawca przebywa. We wniosku należy podać powody uzasadniające konieczność przeniesienia sprawcy do innego zakładu i dołączyć:

- 1) orzeczenie sądu o zastosowaniu środka zabezpieczającego;
- 2) opinię biegłych psychiatrów i ewentualnie inne opinie.

2. O przeniesienie do innego zakładu zwracać się może do sądu sam sprawca lub jego przedstawiciel ustawowy. W takich przypadkach zakład, w którym sprawca przebywa, przesyła do sądu dokumentację, o której mowa w ust. 1, wraz z opinią kierownika tego zakładu.

§ 13. 1. W celu zapewnienia prawidłowego przenoszenia sprawców do innego zakładu wykonującego środek zabezpieczający sąd może zasięgnąć opinii Komisji.

2. Przed orzeczeniem o przeniesieniu sprawcy do innego zakładu sąd przesyła Komisji dokumentację, o której mowa w § 12.

3. Komisja po otrzymaniu dokumentacji, o której mowa w § 12, niezwłocznie, najpóźniej w terminie miesiąca, przesyła sądowi propozycję miejsca dalszego wykonywania środka zabezpieczającego wraz z jej uzasadnieniem.

§ 14. Przeniesienie sprawcy pomiędzy zakładami wykonującymi środek zabezpieczający realizuje Policja, korzystając w uzasadnionych przypadkach z pomocy fachowego personelu medycznego zakładu, w którym sprawca przebywał.

§ 15. Zakłady psychiatryczne i zakłady leczenia odwykowego wykonujące środki zabezpieczające dostosują warunki wykonywania tych środków do przepisów niniejszego rozporządzenia w okresie do dnia 31 grudnia 2004 r.

§ 16. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lutego 2001 r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających, ich pojemności, zasad kierowania do nich oraz postępowania ze sprawcami w nich umieszczonymi, a także warunków zabezpieczenia tych zakładów (Dz. U. Nr 26, poz. 297 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 852).

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia¹³⁾.

¹³⁾ Rozporządzenie zostało ogłoszone w dniu 16 sierpnia 2004 r.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia
z dnia 10 sierpnia 2004 r.

Załącznik nr 1¹⁴⁾

**WYKAZ ZAKŁADÓW PSYCHIATRYCZNYCH PRZEZNACZONYCH DO WYKONYWANIA ŚRODKÓW
ZABEZPIELAJĄCYCH W WARUNKACH PODSTAWOWEGO ZABEZPIECZENIA I ICH POJEMNOŚĆ**

Lp.	Nazwa i adres zakładu psychiatrycznego	Obszar działania	Liczba łóżek
1	2	3	4
1	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, Aleja Tysiąclecia 30, 59-700 Bolesławiec	województwo dolnośląskie: powiaty – bolesławiecki, jeleniogórski, lubański, lwówecki, zgorzelecki, złotoryjski, Jelenia Góra, Legnica	50
2	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, ul. Mickiewicza 1, 56-600 Lubiąż	województwo dolnośląskie: powiaty – głogowski, górowski, jaworski, legnicki, lubiński, milicki, oleśnicki, oławski, polkowicki, średzki, trzebnicki, wałbrzyski, wołowski, wrocławski, Wałbrzych, Wrocław	90
3	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. dr Józefa Bednarza, ul. Sądowa 18, 86-100 Świecie n. Wisłą	województwo kujawsko-pomorskie	75
4	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego SP ZOZ, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	województwo lubelskie: powiaty – chełmski, krasnostawski, kraśnicki, lubartowski, lubelski, łęczyński, opolski, puławski, świdnicki, włodawski, Chełm, Lublin	35
5	Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Psychiatryczny, ul. Klasztorna 2, 22-463 Radecknica	województwo lubelskie: powiaty – biłgorajski, hrubieszowski, janowski, tomaszowski, zamojski, Zamość	25
6	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, ul. Kuraszew 48, 21-305 Suchowola	województwo lubelskie: powiaty – białski, parczewski, radzyński	46
7	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. dr Andrzeja Rogalińskiego, 21-400 Łuków	województwo lubelskie: powiaty – lukowski, rycki, Biała Podlaska	10
8	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychicznie Chorych Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, 66-212 Cibórz	województwo lubuskie: powiaty – krośnieński, nowosolski, świebodziński, zielonogórski, żagański, żarski, Zielona Góra	6

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3; ze zmianami wprowadzonymi przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

1	2	3	4
9	Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki, ul. Walczaka 42, 66-400 Gorzów Wlkp.	województwo lubuskie: powiaty – gorzowski, Gorzów Wielkopolski	15
10	Samodzielny Publiczny Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, ul. Poznańska 109, 66-300 Międzyrzecz	a) województwo zachodniopomorskie b) województwo lubuskie: powiaty – międzyrzecki, ślubicki, strzelecko-drezdenecki, sulęciński	30
11	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital im. dr J. Babińskiego, ul. Aleksandrowska 159, 91-229 Łódź	województwo łódzkie: powiaty – kutnowski, łączycki, łowicki, łódzki wschodni, opoczyński, radomszczański, rawski, skierniewicki, tomaszowski, zgierski, Łódź, Skierniewice	20
12	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Warcie, ul. Sieradzka 3, 98-290 Warta	województwo łódzkie: powiaty – bełchatowski, łaski, pabianicki, pajęczański, piotrkowski, poddębicki, sieradzki, wieluński, wieruszowski, zduńskowolski, Piotrków Trybunalski	30
13	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego, ul. Babińskiego 29, 30-393 Kraków	województwo małopolskie	30
14	Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza, ul. Partyzantów 2/4, 05-802 Pruszków	województwo mazowieckie: powiaty – garwoliński, grodziski, grójecki, legionowski, nowodworski, ostrołęcki, ostrowski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, sochaczewski, warszawski zachodni, węgrowski, żyrardowski; miasto stołeczne Warszawa (dzielnice: Bemowo, Bielany, Ursus, Ursynów, Wilanów, Włochy, Mokotów, Ochota, Śródmieście, Wola, Żoliborz), Ostrołęka	80
15	Samodzielny Wojewódzki Publiczny Zespół Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej im. dr Barbary Borzym, ul. Krychnowicka 1, 26-607 Radom	województwo mazowieckie: powiaty – białobrzeski, kozienicki, lipski, przysuski, radomski, szydlowiecki, zwoleński, Radom	30
16	Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych ZOZ im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego, ul. Zalesie 1, 09-500 Gostynin	województwo mazowieckie: powiaty – ciechanowski, gostyniński, makowski, mławski, płocki, płoński, przasnyski, sierpecki, żuromiński, Płock	35
17	Samodzielny Publiczny ZOZ Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Drewnica”, ul. Rychlińskiego 1, 05-091 Ząbki	województwo mazowieckie: powiaty – łosicki, miński, pułtuski, siedlecki, sokołowski, wołomiński, wyszkowski; miasto stołeczne Warszawa (dzielnice: Białołęka, Rembertów, Targówek, Wawer, Wesoła, Praga Południe, Praga Północ), Siedlce	15
18	Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, ul. Szpitalna 18, 48-140 Branice	województwo opolskie	40

1	2	3	4
19	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego, ul. Kościuszki 18, 37-500 Jarosław	województwo podkarpackie	60
20	Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr Stanisława Deresza, Pl. Z. Brodowicza 1, 16-070 Choroszcz	województwo podlaskie	190
21	Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Starogardzie Gdańskim, ul. Skarszewska 7, 83-200 Starogard Gdański	województwo pomorskie: powiaty – bytowski, chojnicki, człuchowski, gdański, kartuski, kościerski, kwidzyński, lęborski, malborski, nowodworski, pucki, słupski, starogardzki, tczewski, wejherowski, Słupsk	80
22	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza, ul. Srebrniki 1, 80-282 Gdańsk	województwo pomorskie: powiaty – Gdańsk, Gdynia, Sopot	20
23	Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, ul. Gliwicka 33, 44-200 Rybnik	województwo śląskie: powiaty – bielski, cieszyński, mikołowski, pszczyński, raciborski, rybnicki, tyski, wodzisławski, żywiecki, Bielsko-Biała, Jastrzębie-Zdrój, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Tychy, Żory	218
24	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr Emila Cyrana, ul. Grunwaldzka 48, 42-700 Lubliniec	województwo śląskie: powiaty – będziniński, częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, tarnogórski, zawierciański, Bytom, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Piekary Śląskie, Sosnowiec	52
25	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Psychiatryczny, ul. Gliwicka 5, 44-180 Toszek	województwo śląskie: powiaty – gliwicki, Chorzów, Gliwice, Ruda Śląska, Zabrze	20
26	Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy, ul. Spacerowa 5, 26-026 Morawica	województwo świętokrzyskie	30
27	Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Sanatoryjna 1, 14-530 Frombork	województwo warmińsko-mazurskie: powiaty – braniewski, elbląski, Elbląg	8
28	Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego, Al. Wojska Polskiego 35, 10-228 Olsztyn	województwo warmińsko-mazurskie: powiaty – bartoszycki, działdowski, iławski, lidzbarski, nidzicki, nowomiejski, olsztyński, ostródzki, Olsztyn	15
29	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Psychiatryczny, ul. Gen. J. Bema 24, 11-600 Węgorzewo	województwo warmińsko-mazurskie: powiaty – ełcki, olecko-gołdapski, giżycki, kętrzyński, mrągowski, piski, szczycieński	18

1	2	3	4
30	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. A. Piotrowskiego „Dziekanka”, ul. Poznańska 15, 62-200 Gniezno	województwo wielkopolskie: powiaty – chodzieski, czarnkowsko-trzcianecki, gnieźnieński, kaliski, kępiński, kolski, koniński, międzychodzki, obornicki, ostrowski, ostrzeszowski, pilski, poznański, słupecki, szamotulski, średzki, turecki, wągrowiecki, wrzesiński, złotowski, Kalisz, Konin, Poznań	42
31	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego, Plac Paderewskiego 1A, 64-000 Kościan	województwo wielkopolskie: powiaty – gostyński, grodziski, jarociński, kościański, krotoszyński, leszczyński, nowotomyski, pleszewski, rawicki, śremski, wolsztyński, Leszno	20
32	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej, ul. Szpitalna 1a, 57-300 Kłodzko	województwo dolnośląskie: powiaty – kłodzki, ząbkowicki, kamiennogórski, dzierzoniowski, świdnicki, strzebiński	35
33	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDISON, ul. Słoneczna 15, 75-642 Koszalin	województwo zachodniopomorskie	25

Załącznik nr 2¹⁵⁾

WYKAZ ZAKŁADÓW PSYCHIATRYCZNYCH PRZEZNACZONYCH DO WYKONYWANIA ŚRODKÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH W WARUNKACH WZMOCNIONEGO ZABEZPIECZENIA I ICH POJEMNOŚĆ

Lp.	Nazwa i adres zakładu psychiatrycznego	Obszar działania	Liczba łóżek
1	2	3	4
1	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, ul. Mickiewicza 1, 56-600 Lubiąż	województwa: dolnośląskie, łódzkie	60 – dla mężczyzn
2	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 – Oddział Katedry i Kliniki Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, ul. Głuska 1, 20-439 Lublin	województwo lubelskie	22 – dla mężczyzn
3	Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki, ul. Walczaka 42, 66-400 Gorzów Wlkp.	województwa: lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie	55 – dla mężczyzn 26 – dla kobiet
4	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego, ul. Babińskiego 29, 30-393 Kraków	województwo małopolskie	65 – dla mężczyzn
5	Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza, ul. Partyzantów 2/4, 05-802 Pruszków	województwo mazowieckie	35 – dla mężczyzn 10 – dla kobiet
6	Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, ul. Szpitalna 18, 48-140 Branice	województwa: opolskie, świętokrzyskie	60 – dla mężczyzn
7	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego, ul. Kościuszki 18, 37-500 Jarosław	województwa: podkarpackie, świętokrzyskie	60 – dla mężczyzn
8	Zespół Opieki Zdrowotnej w Dębicy, ul. Krakowska 91, 39-200 Dębica	województwa: podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie	25 – dla mężczyzn
9	Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr Stanisława Deresza, Pl. Z. Brodowicza 1, 16-070 Choroszcz	województwa: podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie	50 – dla mężczyzn
10	Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Starogardzie Gdańskim, ul. Skarszewska 7, 83-200 Starogard Gdański	województwa: pomorskie, kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie	72 – dla mężczyzn

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3; ze zmianami wprowadzonymi przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6; w zakresie lp. 17 wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2013 r.

1	2	3	4
11	Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, ul. Gliwicka 33, 44-200 Rybnik	województwa: podkarpackie, śląskie	45
12	Szpital Psychiatryczny, ul. Gliwicka 5, 44-180 Toszek	województwo mazowieckie (bez miasta stołecznego Warszawy)	60 – dla mężczyzn
13	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr Emila Cyrana, ul. Grunwaldzka 48, 42-700 Lubliniec	województwo śląskie: powiaty – będziniński, częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, tarnogórski, zawierciański, Bytom, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Piekary Śląskie, Sosnowiec	45 – dla mężczyzn 15 – dla kobiet
14	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. dr Józefa Bednarza, ul. Sądowa 18, 86-100 Świecie n. Wisłą	województwo kujawsko-pomorskie	25 – dla mężczyzn
15	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego SP ZOZ, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	województwo lubelskie	11 – dla mężczyzn 6 – dla kobiet
16	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej, ul. Szpitalna 1a, 57-300 Kłodzko	województwo kujawsko-pomorskie	20
17	Instytut Psychiatrii i Neurologii, ul. Sobieskiego 9, 02-957 Warszawa	cały kraj	50 – dla mężczyzn 10 – dla kobiet

WYKAZ ZAKŁADÓW PSYCHIATRYCZNYCH PRZEZNACZONYCH DO WYKONYWANIA ŚRODKÓW
ZABEZPIECZAJĄCYCH W WARUNKACH MAKSYMALNEGO ZABEZPIECZENIA I ICH POJEMNOŚĆ

Lp.	Województwo	Zakład psychiatryczny	Obszar działania	Pojemność (liczba łóżek)
1	2	3	4	5
1	Mazowieckie	Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej, ul. Zalesie 1A, 09-500 Gostynin	a) województwo lubelskie b) województwo łódzkie c) województwo mazowieckie d) województwo podlaskie e) województwo świętokrzyskie	48
2	Opolskie	Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej, ul. Szpitalna 18, 48-140 Branice	a) województwo dolnośląskie b) województwo małopolskie c) województwo opolskie d) województwo podkarpackie e) województwo śląskie	75
3	Pomorskie	Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej, ul. Skarszewska 7, 83-299 Starogard Gdański	a) województwo kujawsko-pomorskie b) województwo lubuskie c) województwo pomorskie d) województwo warmińsko-mazurskie e) województwo wielkopolskie f) województwo zachodniopomorskie	70

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3; ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

Załącznik nr 4¹⁷⁾

WYKAZ ZAKŁADÓW LECZENIA ODWYKOWEGO PRZEZNACZONYCH DO WYKONYWANIA ŚRODKÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH W WARUNKACH WZMOCNIONEGO ZABEZPIECZENIA I ICH POJEMNOŚĆ

Lp.	Województwo	Zakład leczenia odwykowego	Obszar działania	Pojemność (liczba łóżek)
1	2	3	4	5
1	Opolskie	Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych, ul. Szpitalna 18, 48-140 Branice	a) województwo dolnośląskie b) województwo kujawsko-pomorskie c) województwo łódzkie d) województwo opolskie e) województwo świętokrzyskie	30 – dla mężczyzn
2	Śląskie	Szpital Psychiatryczny, ul. Gliwicka 5, 44-180 Toszek	a) województwo małopolskie b) województwo podkarpackie c) województwo śląskie	30 – dla mężczyzn
3	Podlaskie	Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr Stanisława Deresza, Pl. Brodowicza 1, 16-070 Choroszcz	a) województwo lubelskie b) województwo mazowieckie c) województwo podlaskie d) województwo warmińsko-mazurskie	30 – dla mężczyzn
			cały kraj	10 – dla kobiet
4	Lubuskie	Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki, ul. Walczaka 42, 66-400 Gorzów Wlkp.	a) województwo lubuskie b) województwo pomorskie c) województwo wielkopolskie d) województwo zachodniopomorskie	28 – dla mężczyzn
			cały kraj	4 – dla kobiet

Załącznik nr 5
(uchylony)¹⁸⁾¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.¹⁸⁾ Przez § 1 pkt 6 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

REGULAMIN ORGANIZACYJNO-PORZĄDKOWY WYKONYWANIA ŚRODKÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH

§ 1. Przy przyjęciu do zakładu dysponującego warunkami wzmocnionego lub maksymalnego zabezpieczenia osoba, wobec której wykonywany jest środek zabezpieczający:

- 1) jest informowana o przysługujących jej prawach i obowiązkach;
- 2) jest poddawana czynnościom mającym na celu jej identyfikację;
- 3) jest poddawana, przez personel tej samej płci, czynnościom kontrolnym na obecność przedmiotów, których posiadanie może stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia tej osoby lub innych osób;
- 4) podaje informacje o posiadanych pieniądzach i przedmiotach wartościowych;
- 5) oddaje do depozytu dokumenty oraz rzeczy, o których mowa w pkt 3 i 4.

§ 2. 1. Osoba, wobec której realizowany jest środek zabezpieczający w warunkach wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia, ma prawo do:

- 1) przebywania w warunkach zapewniających higienę, bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz ochronę i poszanowanie jej godności osobistej;
- 2) świadczeń zdrowotnych, opieki psychologicznej i wsparcia socjalnego;
- 3) wykonywania praktyk i korzystania z posług religijnych;
- 4) ochrony więzi rodzinnych;
- 5) wysyłania i otrzymywania korespondencji oraz, w przypadku wydzielenia aparatów telefonicznych do użytku dla pacjentów, niekontrolowanych rozmów telefonicznych w godzinach ustalonych przez kierownika zakładu;
- 6) poszanowania prywatności z ograniczeniami wynikającymi ze specyfiki zakładu;
- 7) składania próśb, skarg, wniosków i odwołań do organu właściwego do ich rozpatrywania.

2. Korzystanie przez osoby, wobec których realizowany jest środek zabezpieczający, z przysługujących im praw nie może naruszać praw innych osób i zakłócać ustalonego w zakładzie porządku.

§ 3. Osoba, wobec której realizowany jest środek zabezpieczający w warunkach wzmocnionego i maksymalnego zabezpieczenia, ma obowiązek:

- 1) przestrzegać ustalonego w zakładzie regulaminu;
- 2) przestrzegać zasad współżycia społecznego;
- 3) przestrzegać zasad bezpieczeństwa na terenie zakładu;
- 4) stosować się do poleceń personelu;
- 5) poprawnie traktować inne osoby;
- 6) dbać o stan zdrowia i higienę osobistą;
- 7) dbać o kulturę osobistą i kulturę słowa;
- 8) sprzątać pomieszczenia, w których przebywa, i utrzymywać należyty porządek, chyba że aktualny stan zdrowia to uniemożliwia;
- 9) uczestniczyć w programach rehabilitacyjno-leczniczych i resocjalizacyjnych zakładu.

§ 4. 1. Personel zakładu ma prawo do kontroli rzeczy osobistych, łóżka, szafek i innych mebli oraz przedmiotów.

2. Kontroli, o której mowa w ust. 1, dokonują co najmniej dwie osoby spośród personelu; informację o przeprowadzonej kontroli umieszcza się w raporcie pielęgniarstwowym. W przypadku znalezienia przedmiotów zabronionych niezwłocznie informuje się o tym fakcie lekarza dyżurnego zakładu, a przedmioty te przekazuje się do depozytu.

§ 5. Personel zakładu zobowiązany jest do:

- 1) dbania o przestrzeganie praw i obowiązków określonych w niniejszym regulaminie;
- 2) zapewniania prawidłowego procesu leczenia i rehabilitacji;
- 3) dbania o bezpieczeństwo osób leczonych, personelu i osób odwiedzających;
- 4) natychmiastowego interweniowania i reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia osób przebywających w zakładzie;
- 5) systematycznego uczestniczenia w szkoleniach wewnątrzzakładowych.

§ 6. Zakłady dysponujące wzmocnionymi i maksymalnymi warunkami zabezpieczenia posiadają procedury postępowania na wypadek wystąpienia pożaru, buntu, ucieczki lub innych zagrożeń, uzgodnione z właściwymi jednostkami Policji, straży pożarnej i pogotowia ratunkowego.

§ 7. Odwiedziny pacjentów odbywają się w godzinach wyznaczonych przez kierownika zakładu.